

"כשהולכים לבד מגיעים מהר,

כשהולכים ביחד מגיעים רחוק"

מקור- לא ידוע

נופר ירושלמי ספדה

יועצת חינוכית ומנחה חברתית

חושבים חברתית בלמידה מרחוק

מה יש לנו כאן?

- כיצד פועלים מורי ישראל בלמידה מרחוק?

- עקרונות לכתיבת תכנית עבודה חברתית

בלמידה מרחוק

- שגרת חשיבה- ח.מ.ל

- גלובאלי/אינטגרלי- אפשרויות לפרקטיקות

למידה חברתיות מרחוק

- למידה מרחוק כיצד ניתן לפעול?

- נספחים- פעילויות חברתיות אפשריות

נופר ירושלמי ספדה

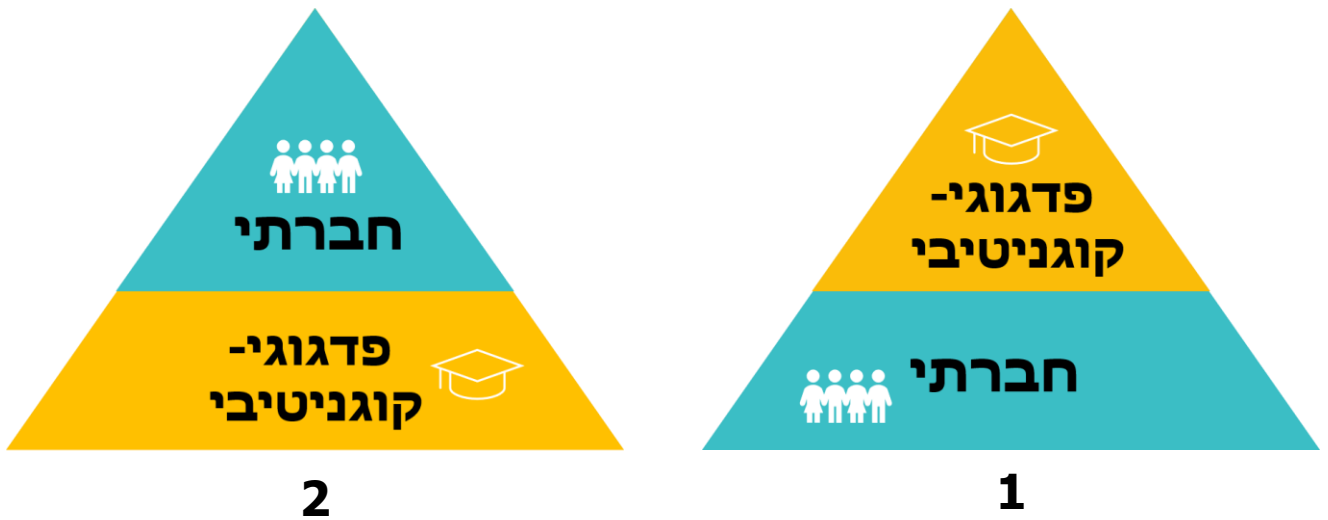
המרכז החברתי

תחילה נתחיל מכמה שאלות,

חלק 1- בהתבסס על תרשים הפירמידות כאן מטה, ענו על

השאלות הבאות בכנות:

1. בתכנון המערכת השבועית מה הפירמידה המתאימה

שמנחה את מרבית מורי ישראל 1 או 2?

2. בכנות, בואך לתכנן מערכת שבועית לתלמידיך מה הם

סדרי העדיפויות שלך פירמידה 1 או 2?

3. כיצד לדעתך אמור להראות מודל החשיבה של אנשי

החינוך בתקופה זו, פירמידה 1 או 2?

חלק 2- זו פירמידת הצרכים של מאסלו

(מתוך: <https://sites.google.com/site/humanisticsite/maslow/pyramid>)

בהכללה גסה חלקו את

חלקי הפירמידה

לחברתי ופדגוגי קוגניטיבי

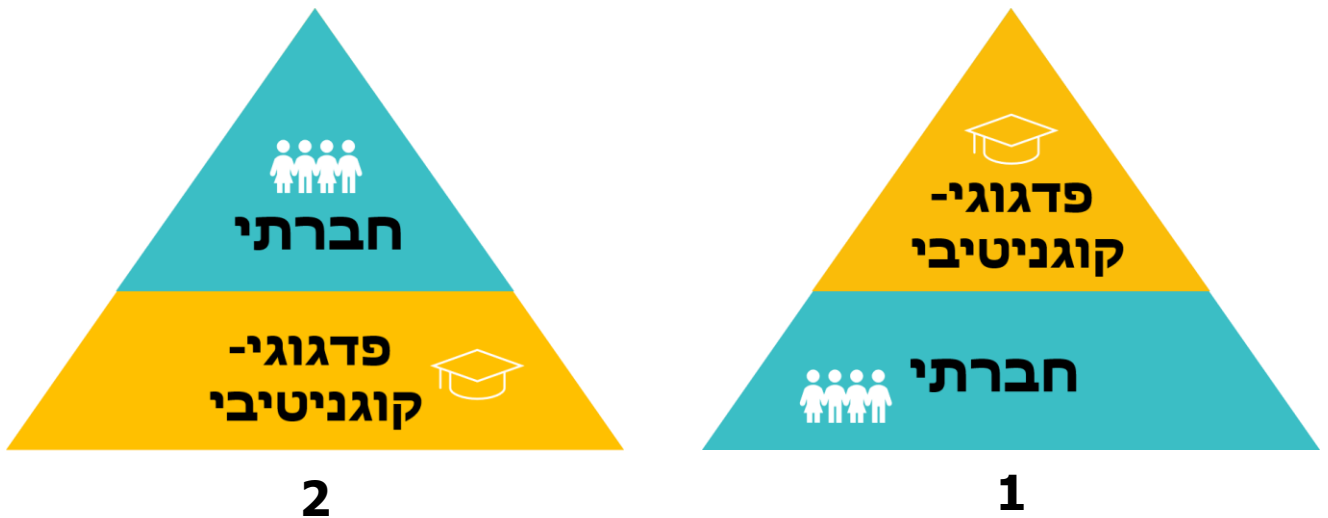
לדוגמה- צורך פיזיולוגי יושג אם נעבוד חברתי או קוגניטיבי ?

תשובות-

רוב אנשי החינוך בישראל מתכננים את שבוע הלמידה שלהם
 90% פדגוגי- קוגניטיבי, 10% חברתי. ובפועל מתוך מערכת
 שבועית פעילות 1 או 2 עם "ניחוח חברתי- רגשי".

פירמידת הצרכים של מאסלו

יש לכם עוד ספק

1. מה נדרש לשים "כרפור"?

2. מה מבסס את מה?

מדוע הכל כך ברור ויחד עם זאת כל כך קשה לביצוע?

נושאים חברתיים רגשיים הם בדומה ל"פצע פתוח" אף פעם אי אפשר לדעת כיצד הוא ייסגר.

יש אנשי חינוך שגורסים שנושאים חברתיים- רגשיים הם באחריות פסיכולוג/יועץ ותפקידם ללמד.

כאן אציג את דרך החשיבה שלי לתקופה המתגרת הזו. הסגר בבתים, החיבור המתמיד לרשתות החברתיות ולמסכים מזמנת בדידות, ניתוק. התקופה, תקופה מאתגרת ולא אגיד שיש לי "פתרונות קסם" לקיום חברתיות ויחסים חברתיים אבל יש לי כוונה...
וזו תחילתה של דרך... התכוונות.

בגדול, ברמה הכללית עקרונות לכתיבת תכנית עבודה/למידה הם:

1. בדיקת סטטוס- איסוף נתונים
2. מיפוי צרכים
3. בניית תכנית מבוססת מטרות ויעדים
4. משוב. הערכה "ספירלית" האם אנו בדרך הנכונה? מה לחזק? וכיצד להתקדם
5. סיכום

עקרונות לכתיבת תכנית עבודה לימי למידה מרחוק- קורונה

- התכנית הינה קצרת מועד בתקווה שנחזור בקרוב ללמידה פיזית.
- מנחה אותנו בכתיבת התכנית "חשיבה חברתית" אך התכן הוא תוכן פדגוגי לפי תכנית הלמידה של משה"ח, הוא מהווה בעבורנו מסגרת תכן.

1. בדיקת סטטוס- יש צורך
2. מיפוי צרכים- יש צורך
3. מטרה- להפחית בדידות וקיום למידה במסגרת חברתית (כמה שניתן)
יעדים נקודתיים קצרי טווח. יעדים לא קצובים בזמן, מבוססים ואיכותיים
4. משוב- יש צורך
5. סיכום- רק שנחזור ללמידה פיזית.

שגרת חשיבה.

מושג שטבעו ברנקו וייס מה זה?

שגרות לניהול היבטים פיזיים וחברתיים בכיתה, שגרות אלה הן עקרונות

המדומים בעזרת סמלים, ראשי תיבות ומטאפרות שעוזרות לעשות סדר.

ברנקו וייס משתמשים בשגרות אלה להכוונת תלמידים לחשיבה אחרת, אני

בחרתי להשתמש במושג זה כעזרה ליצירת תכנית למידה בימי קורונה

([לקריאה נוספת](#)).

שגרת החשיבה הינה - ח.מ.ל

ראשי תיבות ל: חברתי מאחורי הלמידה.

מטרה - שלאחר ניתוק שיחת הזום/הלמידה מרחוק יימשך/יוצר קשר בין

התלמידים. הקשר יכול להיות קונקרטי למטרת לימודים ויכול להיות

חברתי.

איך זה עובד?

מערכת הלימודים נכתבת כרגיל אך ההסתכלות משתנה

לא עוד הספק חומרי למידה אלא שימור קשר חברתי בהתבסס על חומרי

למידה.

אפשרויות לפרקטיקות למידה חברתיות מרחוק

בחשיבה פרקטית- ביצועית בעקבות הצורך בלמידה חברתית במים אלו

התבססתי על 2 מושגים:

גלובלי- כללי, מקיף

אינטגרלי- חלק בלתי נפרד משלם

בכתיבת מערכת שבועית מנחה אותנו

ח.מ.ל חברתיות מאחורי הלמידה.

אפשרות 1:

גלובאלי תלמידים- נתונים + סיכום

התלמידים אחראים על למידת יחידת התוכן בכללותה.

חושבים חברתיות - יצירת קשר

תכן לדוגמה- היסטוריה

דרכי עבודה – הגשת מטלה בזוגות.

אפשרות 2:

גלובאלי משותף- נתונים תלמידים, סיכום מורה

חושבים חברתית- שיח + קשר

תכן לדוגמה- איסוף נתונים לצורך למידה מתמטית

דרכי עבודה- אוספים נתונים הקשורים לילדים ראו בהמשך נספח לפעילות 3 .

אפשרות 3:

אינטגרלי- חלק משלם

חושבים חברתית-שיתוף פעולה

תכן לדוגמה- תנ"ך, ספר שמואל

עבודה משותפת לפי חלוקה לפרקים פרק א- יוסי, פרק ב- דני פרק ג'- תמר

וכך הלאה

לאחר מכן יסכמו התלמידים את כלל ספר שמואל, כל אחד מהתלמידים יבצע

עבודה פרטני ובסיכום יחברו יחדיו.

*דרכי הלמידה החברתית המשותפת מגוונות ובאפשרותכם לחשוב על עוד דרכי

למידה יצירתיות לפי שגרת החשיבה ח.מ.ל

מי השותפים הפעילים? סוכני השינוי?

בכיתות נמוכות- הורים

בכיתות גבוהות- מוטיבציית התלמידים

רצוי - שגרת חשיבה מערכתית בשיתוף כלל צוות המורים

מצוי - מה שיש... אולי תצליחו לגייס מורים נוספים ואולי לא...

מערכת שעות לדוגמה:

יום 2	יום 1		
מתמטיקה	שפה	שיעור	1
משוואות	טקסט טעוני	נושא	
לא מתקיים	גלובלי משותף- זוג תלמידים אוסף נתונים מהטקסט. המורה מסכמת את השיעור	ח.מ.ל	
מדעים	אנגלית	שיעור	2
מצבי צבירה	דיקדוק	נושא	
אינטגרלי- כל אחד משלישיית תלמידים לומד את אחד ממצבי הצבירה ויחדיו הם מסכמים את הנושא	לא מתקיים	ח.מ.ל	

המלצות:

שימוש ב 3-4 ח.מ.לים בשבוע.

גוון את ה ח.מ.ל בשיעורים השונים

מערכת שעות מצורפת גם כנספח

כאנשי חינוך מה עוד ניתן לעשות חברתית בלמידה מרחוק?

1. להחזיק את התכנית. כמו כל דבר בחינוך נדרשת התמדה ועקביות ולכן בבואך להפעיל פעילויות מסוימת אל תפעל "שלח לחמך על פני המים" וזהו... דבר אותה. ראה דוגמה נספח תכנית חבר אחד ביום.
2. גייסו את ההורים לשם כך. אם נדרש חשבו על מסר בווטסאפ/אסיפת זום קצרה למיקוד החשיבה שלכם ובקשת עזרה מההורים. אבל אל תצפו שההורים יפעלו לכך, ההשפעה של איש החינוך גדולה משל ההורים בגיבוש כיתה.
3. למידה חברתית בדומה לאימוני הצבא- קשה באימונים, קל בקרב. העבודה קשה והיא דורשת אימון אך התוצאה משתלמת. מה עוד, שנמצא מחקרית שאימון לא פחות טוב מהתמודדות בסיטואציית אמת לכן המשיכו בלמידה חברתית ואמנו את התלמידים במיומנויות שלה (ניתן להיעזר בקבצים- כישורים לקשר חברתי תלקיט למידה ראו בהמשך). זה הזמן לחשוב על הרופא שמתאמן בניתוח סרק בלימודים ועל השוטר או החייל שמדמים סיטואציית קרב באימונים.
4. תלמידים שומרי סף. שתפו ילדים מסוימים בצורך והנחו גם אותם ב"החזקת התכנית", הם יהיו ה"סמויים" בעבורכם ויגלו מוטיבציה בעשיית המשימות.
5. אפשרו למידה באופן כללי בזוגות קבועים (קפסולה קטנה) לפחות יום בשבוע. יש אפשרות להחליף זוג כל שבועיים.
6. עודדו קשרים וירטואלים כדוגמת: שיחות ווטסאפ, משחקי מחשב גם ללא הנוכחות שלכם
7. בראש! ח.מ.ל.
זכרו התכוונות זה 80% מהדרך...
פעילויות חברתיות נוספות בנספחים.

בכל פעילות יש לשים לב שכלל הילדים לוקחים בה חלק.

נספחים

רעיונות לפעילויות

מערכת שבועית ח.מ.ל

***פעילויות אלו הן רק העשרה לח.מ.ל**

חשיבה מאחורי הלמידה ולא במקומה!

נספח פעילויות 1-

מחברת קשר חברתית

"עזרתי לחזון ישרתי וליכרון ל___ כתבתי

פתאום נפל פסיפון ולבו סוף פליכרון"

מחברת קשר

בואו נחזיר עטרה ליושנה.

עם הילדים ניצור ספר זיכרונות/מחברת קשר בה יתועדו המשימות החברתיות, נאפשר כתיבת זיכרונות מהתקופה המיוחדת אותה אנו חווים ועוד.

המחברת יכולה להיות וירטואלית ויכולה להיות פיזית, לבחירתכם (אני חובבת המילה המחברת הקלאסית).

אפשרות נוספת-

יחד עם התלמידים ליצור "אמנה חברתית קורונה" בדומה לאמנה החברתית בקובץ הבא:

<https://bit.ly/אמנהחברתית>

(אמנה זו כפי שהיא אינה מתאימה,

היא רק השראה)

צרו עם התלמידים את אמנת הקורונה בהתאם לכללים שתבחרו יחדיו.

נספח פעילויות 2 - חבר אחד ביום

סלוגן שדורש "פימפום" ועקביות. בימים הראשונים כדאי ורצוי למלא טבלה אודות הישום.
תלמיד/ה שיוצרים קשר עם חבר/ה מעדכנים את המורה ששולח/ת פידבק ורושמ/ת בטבלה.
אל לנו לצפות שרק מהשמעת הסלוגן ואמירתו יתחולל פלא, פתחו וסגרו מפגש בהדהוד הסלוגן "חבר אחד ביום".

תאריך	שם הילד/ה	יצר קשר עם ...

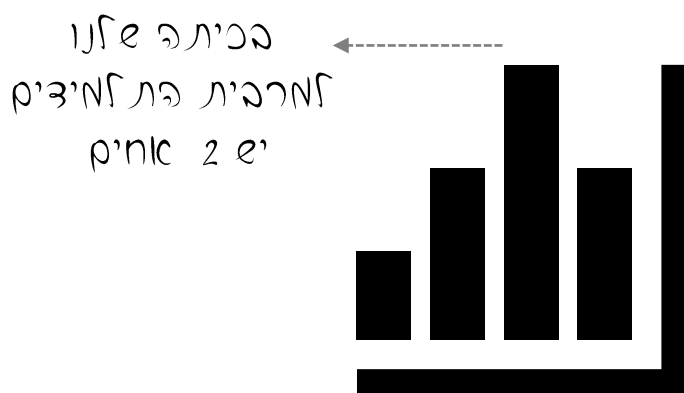
נספח פעילויות 3 - איסוף נתונים

לפי ח.מ.ל- גלובלי משותף

איסוף נתונים לנושאי שיעור כמו דיאגרמות, משוואות וכדומה (כמעט בכל שיעור יש צורך באיסוף נתונים) השתמשו בתלמידים לאיסוף נתונים. כל תלמיד/ה מקבלים טבלה עם שאלות שלגביהן יש לאסוף נתונים, יוצרים קשר עם חבר/ה ושואלים את השאלות. טבלה לדוגמה:

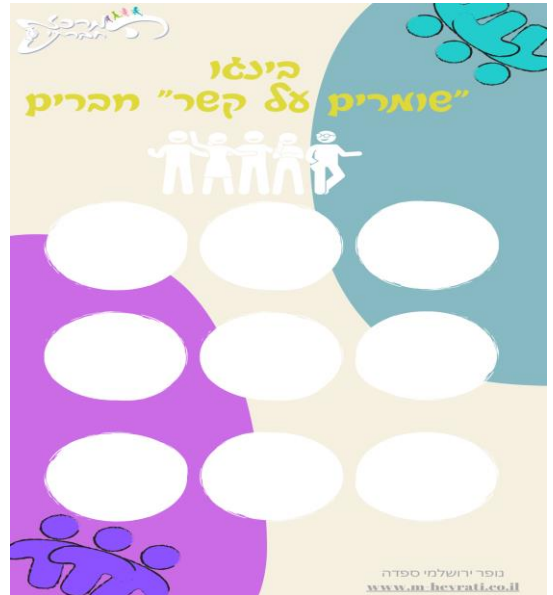
שם הילד	כמה אחים/אחיות	מאכל האהוב	מקצוע למידה האהוב	כשאהיה גדול ארצה להיות

את הנתונים יש לשלוח למורה או להזמין בטבלת אקסל משותפת. המלצה- התלמידים מאוד אוהבים לראות את הייצוג הגרפי של איסוף הנתונים. בסיום האיסוף כדאי להציג להם אותו

פעילות נוספות מתוך אתר המרכז החברתי

שומרים על קשר ... מרחוק
לפעילות

בינאנו שומרים על קשר
לפעילות

חברות מקוונות
לפעילות

תלמיד/ה במסכה
לפעילות

	ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי	שישי
1	שיעור משא חמ"ל					
2	שיעור משא חמ"ל					
3	שיעור משא חמ"ל					
4	שיעור משא חמ"ל					

תכנים וחומרי למידה נוספים

תשפ"א בצל הקורונה - קובץ שמאגד בתוכו: נושאי

למידה אפשריים לקורונה

דרכי מיפוי ואיסוף נתונים קורונה

קלפי שיח ופעילויות

תשפ"א בצל קורונה

לקובץ מקוצר ופרטים נוספים

כישורים לקשר חברתי תלקיט למידה-

תלקיט זה הוא פרוייקט אישי שלי שנכתב ומאגד בתוכו את ההנחייה והטיפול החברתי רב השנים שלי.

הדרך ללמידה חברתית

לשימוש עם תלמידים, מטופלים והתבוננות עצמית.

האוגדן נחלק ל 3 חלקי עבודה: הערכה, למידה על עצמי ופעילויות ויישום, בקובץ 14 פעילויות ומשימות ללמידה עצמאית.

פרוטוקולים ודפי משימה (CBT).

באפשרותך להשתמש בכל האוגדן או בחלקים נבחרים ממנו.

כישורים לקשר חברתי תלקיט למידה

פרטים נוספים

עד כאן,

באיחולי ימי בריאות ושגרה
ובחברות

נופר ירושלמי ספדה

רוצים עוד פעילויות חברתיות?

בקרו אותי באתר "המרכז החברתי"

www.m-hevrati.co.il

והצטרפו אליי לקבוצת הפייסבוק

"ילדים אוהבים חברים"

רוצים ללמד חברתיות?

מוזמנים המרכז החברתי- החנות

כל הזכויות שמורות לנופר ירושלמי ספדה,

יועצת חינוכית ומנחה חברתית

www.m-hevrati.co.il 053-3569499

אין להעתיק, לשכפל או להפיץ ברבים